

Plan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2021-2024

Inhoudsopgave

Inhoud

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
2. Uitgangspunten Plan MVI	5
3. SDG kansen en risico's vroegtijdig in beeld brengen	7
4. Ambitie per inkoop vastleggen	12
5. Korte ketens	17
6. Beleid, opdrachtgevers en inkoop samen aan de slag	20
7. Borging Actieplan	22
8. Dashboard	25
Bijlagen	27
Bijlage 1. Verslag SDG dialogen	28
Bijlage 2 : SDG relevantie per inkoopgroep	29
Bijlage 3: Rollen en verantwoordelijkheden.	33
Bijlage 4. Instrumenten per inkoopgroep	35

1. Inleiding

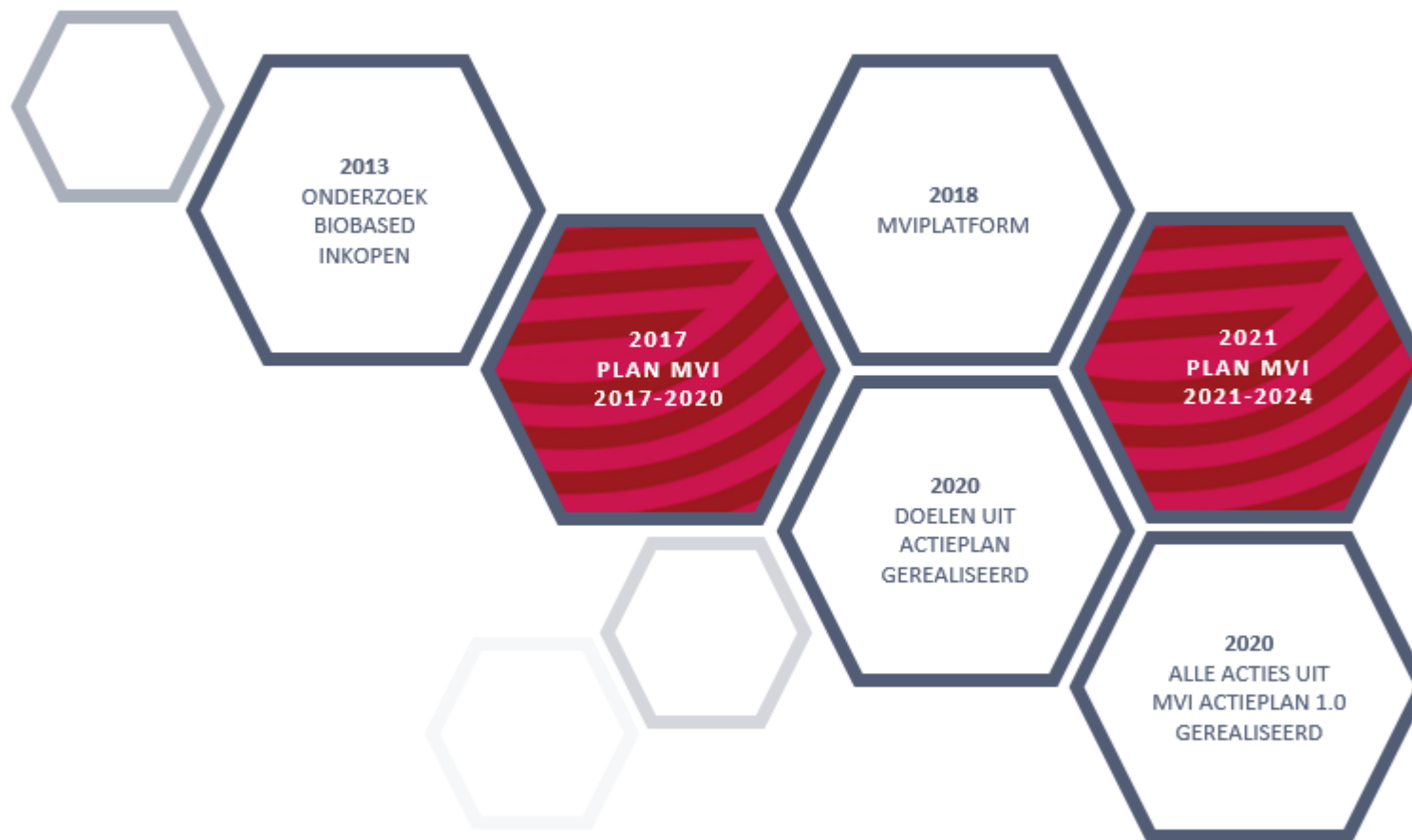
Het College van Gedeputeerde Staten van Zeeland wil naar aanleiding van het succes van haar eerste actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2017-2020 de komende vier jaar haar inkoopkracht inzetten om middels eigen inkoop bij te dragen aan haar duurzame beleidsambities in 2021-2024.

Provincie Zeeland is al sinds 2012 actief bezig met duurzaam inkopen en heeft het MVI manifest van het ministerie van I&W ondertekend in 2017. Dit manifest verplicht ondertekenaars om concreet hun actiepunten op te stellen en behaalde resultaten te monitoren. Om de voortgang op het maatschappelijk verantwoord inkopen te communiceren is [Provincie Zeeland](#) als 'launching customer' een samenwerking aangegaan met het MVI Platform. Op het MVI Platform wordt de impact van inkoopprojecten in beeld gebracht en wordt de voortgang van de doelstellingen via een dashboard voor publiek zichtbaar gemaakt.

De MVI doelen uit de periode 2017-2020 zijn boven verwachting gehaald. Verantwoordelijk gedeputeerde voor inkoop Harry van der Maas is trots op het resultaat, en heeft voor het Plan 2021-2024 de lat hoger gelegd. Provincie Zeeland is zich bewust van de inspanningen die worden geleverd door de (lokale) industrie en het midden- en kleinbedrijf. Naast ondersteuning van al deze initiatieven met verschillende middelen ziet Provincie Zeeland de komende jaren een sterkere rol voor zichzelf weggelegd door duurzaam inkopen te borgen voor alle inkoopprojecten. Hierdoor geven we het goede voorbeeld en de kennis hierover delen we via het MVI Platform. Met als doel de transitie naar een duurzame economie en inclusieve samenleving te laten groeien in kwaliteit en capaciteit.

Vooruitlopend op het nieuwe MVI Manifest 2022-2026, dat een jaar is uitgesteld, heeft Provincie Zeeland er voor gekozen om de SDG's als taal en verbinding te gebruiken voor het Plan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2021-2024. De SDG's zijn een universele taal die gesproken wordt door overheden, kennisinstellingen en bedrijven. Dit maakt het gemakkelijk om samen te werken en meer impact te maken op de duurzame ontwikkelingsdoelen.

Centraal in dit plan staat het borgen van MVI in de hele organisatie, zowel binnen inkoop als daarbuiten. Het plan is vastgesteld door het College van Gedeputeerde Staten van Zeeland op dinsdag 6 april 2021.

2. Uitgangspunten Plan MVI

- Wij dragen bij aan de realisatie van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen: SDG's zijn ons kompas
- Wij realiseren impact op de duurzame ontwikkelingsdoelen met inkoop: pas MVI toe en zo niet leg uit voor elke inkoop
- Wij kiezen vooraf de ambitie per inkoop: prioriteren op basis van beleidsplannen en innovatiebehoeftes
- Wij maken kansen en risico's vroegtijdig zichtbaar:** SDG dialogen met de omgeving voor een leefbare omgeving en wereld
- Wij reduceren en hergebruiken materialen waar mogelijk: voor nieuwe materialen gaat de voorkeur uit naar herbruikbare en/of (biobased) materialen om de uitputting van grondstoffen tegen te gaan
- Wij gebruiken 100% duurzame energie om CO2 en stikstofdepositie van fossiele brandstoffen te voorkomen
- Wij slaan zoet water op en planten inheemse bomen in de strijd tegen klimaatverandering
- Wij betrekken mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij projecten en bieden werkervaringen
- Wij zijn transparant over de afwegingen en resultaten per project
- Wij werken samen met de markt en andere overheden en stimuleren de lokale economie door lokale leveranciers en het MKB te betrekken

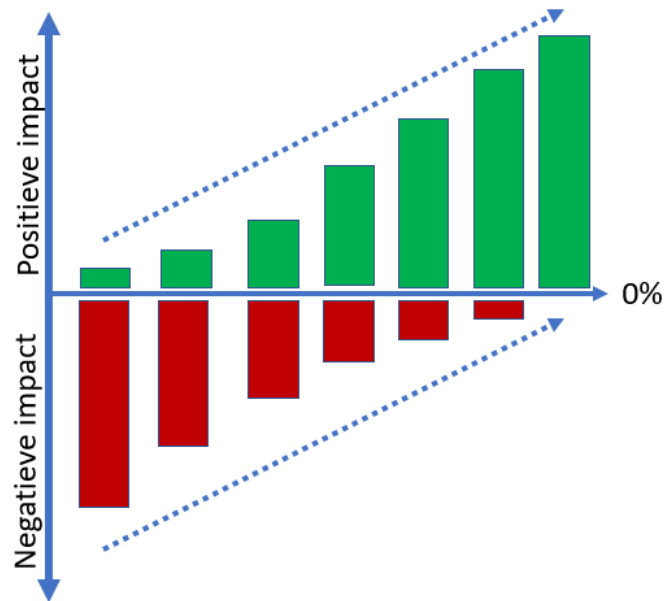

3. SDG kansen en risico's vroegtijdig in beeld brengen

De SDG's (Sustainable Development Goals of Duurzame Ontwikkelingsdoelen) zijn 17 doelen om van de wereld een beter plek te maken voor 2030. De SDG's zijn afgesproken door de landen die aangesloten zijn bij de Verenigde Naties (VN), waaronder Nederland. De doelen zijn ontstaan op basis van wereldwijde inbreng van organisaties en individuen. De Duurzame Ontwikkelingsdoelen gelden tot 2030. Ze zijn een mondiaal kompas voor uitdagingen als armoede, onderwijs en klimaatcrisis. Achter de 17 ambities zitten 169 subdoelen. Deze maken de ambities nog concreter.

Door de SDG's als kompas te gebruiken kunnen we sneller de transitie naar een circulaire economie, klimaatactie en een inclusieve samenleving vormgeven. Inkoop heeft een belangrijke rol om de impact in de hele keten te verbeteren. Door voor alle SDG's de kansen en risico's mee te wegen en actief samen te werken met marktpartijen kan inkoop bijdragen om duurzame economische groei te genereren in de gehele keten.

Belangrijk is het voorkomen van negatieve impact. Via inkoop gaan we eisen opnemen in onze uitdraag om dit te voorkomen en te verbeteren. Negatieve impact op één of meerdere SDG doelen kan veroorzaakt worden door de activiteiten van leveranciers in volledige toeleveringsketens, maar ook tijdens de uitvoering van een werk, tijdens een dienstverlening en tijdens het gebruik en/of afdanking van producten in een werk of levering.

Positieve impact gaan we vergroten door ambities te formuleren per inkoopproject. Via inkoop gaan we focus aanbrengen op één of meerdere SDG doelen waarvoor we gunningscriteria opnemen om partijen aan te moedigen de impact transparant en meetbaar te maken in hun aanbod. Daarnaast creëren we ruimte in projecten voor innovatie. Hiermee geven we marktpartijen de mogelijkheid om te experimenteren in proeftuinen.

Om impact te realiseren, hebben we per inkoopgroep een koppeling gemaakt met de SDG's. We focussen hierbij op de risico's en kansen in de volledige toeleveringsketen, onze omgeving en de maatschappij voor de gehele levenscyclus. Samen met andere overheden, marktpartijen en kennisinstellingen hebben we tijdens SDG dialogen de kansen en risico's in beeld gebracht op basis van de huidige inkopen. In het verslag van de SDG dialogen (zie bijlage I) is per SDG beschreven wat het doel is, waarom het van belang is, wat de inkooprelevantie is en hoe er positief kan worden bijgedragen. Op basis hiervan is één matrix met risico's en één matrix met kansen, zie tabellen in bijlage 2. Dit is een dynamisch overzicht dat op basis van leerervaringen en dialogen tijdens de periode van het plan wordt bijgewerkt.

In onderstaande tabel zijn de tijdens de SDG dialogen genoemde risico's en kansen per SDG genoemd voor de inkopen, die in de planning voor 2021-2024 bekend zijn. SDG 16 ontbreekt in deze tabel, omdat het bevorderen van een vreedzame samenleving voor alle inkoopgroepen relevant kan zijn.

Tabel: SDG 1 t/m SDG 9

	1 GEEN ARMOEDE 	2 GEEN HONGER 	3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN 	4 KWALITEITS-ONDERWIJS 	5 GENDER-GELIJKHEID 	6 SCHOON WATER EN SANITAIR 	7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE 	8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI 	9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR
Servers	Eerlijk loon		Arbeidsomstandigheden				Energie verbruik		
Koffie	Eerlijk loon		Chicorei wortel	Volhoudbare landbouw				Fair trade	
Fietspaden		Voedsel struiken	Fijnstof	Informatie punten					
Natuurherstel projecten			Nox, geluid						
Verzekeringen	Buurt projecten		Gezondheid						
Technische installaties	Eerlijk loon		Arbeidsomstandigheden				Energie verbruik		
Fietsvoetveer							Brandstof		Waterstof
GWW	Onderaannemers		Elektrificatie materieel	Informatie borden		Helofytenfilter	Oplaadpunten	MKB percelen	Pilots biobased

	1 GEEN ARMOEDE 	2 GEEN HONGER 	3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN 	4 KWALITEITS-ONDERWIJS 	5 GENDER-GELIJKHEID 	6 SCHOON WATER EN SANITAIR 	7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE 	8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI 	9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR
Gebouw	Supply chain		Binnen klimaat			Regenwater toiletten			Pilots biobased
Groothandel facilitair	Buurt projecten	Voorkom verspilling	Gezonde voeding		Gelijke kansen		Emissieloos transport	Korte ketens	
Catering	Buurt projecten	Voorkom verspilling	Gezonde voeding	Herkomst eten		Water voetafdruk		Direct bij de boer kopen	
Mobiliteit			Geluid, fijnstof				Oplaadpunten		
Events		Sponsoring		Informatie borden					Pilots
Schoonmaak						Afbreekbare stoffen			
Kleding	Supply chain					Water voetafdruk			Reuse

Tabel 2 SDG 10 t/m 17

	10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN 	11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN 	12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE 	13 KLIMAATACTIE 	14 LEVEN IN HET WATER 	15 LEVEN OP HET LAND 	17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN
Servers			Hergebruik grondstoffen	Hitte stress	Export afval		Closing the loup
Koffie	Creëer banen	Lokaal gebrand	Koffiedrap hergebruiken	Gezond bodemleven		Biodiversiteit	Lokale brander
Fietspaden						Inheemse soorten	Gemeenten
Natuurherstel projecten				Emissieloos transport		Gezonde bodem	Waterschap
Verzekeringen	Inclusief	Verkeersveiligheid					Trucost

	10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN 	11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN 	12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE 	13 KLIMAATACTIE 	14 LEVEN IN HET WATER 	15 LEVEN OP HET LAND 	17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN
Technische installaties	Creëer banen		Hergebruik grondstoffen	Koelmiddelen			RWS
Fietsvoetveer				Emissies			
GWW	Werkervaring	Omgevingsdialoog	Hergebruik grondstoffen	CO2 impact	Plastic verpakkingen	Ecologisch bermbeheer	Duurzaam GWW
Gebouw			Hergebruik grondstoffen	CO2 impact		Groen dak, tuin	Duurzame beton keten
Groothandel facilitair			Hergebruik schillen etc.				
Catering	Creëer banen	Korte ketens	Lokaal, duurzaam	CO2 voetafdruk	Pesticiden landbouw	Gezonde bodem	Greendish
Mobiliteit		Deel wagenpark	Frietvet als brandstof	CO2 brandstof			Zeeuwsplan bureau
Events			Afval = grondstof	CO2 voetafdruk			
Schoonmaak	Creëer banen		Minder verpakking		Microplastic		
Kleding			Hergebruik grondstoffen		Pesticiden landbouw		

4. Ambitie per inkoop vastleggen

Om impact te maken wordt per project de ambitie te voren vastgelegd. De ambitie wordt bepaald aan de hand van onderstaand afwegingskader.

❖ De relatie met provinciale beleidsdoelen en onderschreven convenanten

Voor dit plan hebben we de koppeling gemaakt met de strategische opgaven en programma's van Provincie Zeeland. De relevante beleidsambities voor de prioritering van SDG impact zijn de Economische Agenda, Omgevingsvisie, Natuurvisie, Milieuprogramma en Leefbaarheidsagenda. Naast het beleid zijn er ook uitvoeringsprogramma's, convenanten en richtlijnen die Provincie Zeeland onderschrijft zoals het Schone Lucht Akkoord, de Regionale Energie Strategie, de Green Deal GWW en Charter Diversiteit. Uit onderstaande tabel komt SDG 11 gevolgd door SDG 15 het meeste terug in de beleidsdocumenten. Andere belangrijke doelen zijn SDG 3, SDG 9, SDG 12, SDG 13. Binnen SDG 3 valt bij ons ook dierenwelzijn.

❖ De urgentie tot actie op basis van landelijke CBS 'Monitor Brede Welvaart & Sustainable Development Goals'

Uit de Monitor Brede Welvaart komt naar voren dat op het gebied van natuurlijk kapitaal minder goede scores te zien zijn, zoals relatief hoge broeikasgasemissies (SDG13), grondstoffengebruik (SDG12) en de achteruitgang van de biodiversiteit (SDG15). Het Deltaplan Biodiversiteitsherstel is een maatschappelijk initiatief van voornamelijk niet-overheidspartijen om de biodiversiteit in Nederland te herstellen. Met het Schone Lucht Akkoord werken overheden samen aan een permanente verbetering van de luchtkwaliteit om zo te komen tot een vermindering van gezondheidsrisico's door luchtverontreiniging (SDG11). De kwaliteit van onze leefomgeving is van invloed op een groot aantal aspecten van Brede Welvaart. Het beleidskader en de monitor worden jaarlijks bijgesteld.

❖ De mate waarin lokale (burger) initiatieven versterkt worden

Het rapport 'Meer Ambitie' (Transition International, januari 2021) constateert dat er een mismatch bestaat tussen maatschappij en overheid als het gaat om ambitie ten aanzien van de SDG's. Wij zien kansen om met de grote hoeveelheid aan initiatieven en enthousiasme uit de maatschappij aan de slag te gaan. Door deze te verbinden in de ambitie van een project. Een eerste richting wordt gegeven door [MAEX](#), zij hebben een overzicht van burgerinitiatieven in Zeeland per gemeente. Dit laat zien dat de meeste initiatieven impact realiseren op SDG11, SDG3 en SDG12.

❖ De mate waarin focus op de ene SDG andere SDGs versterkt (multiplier)

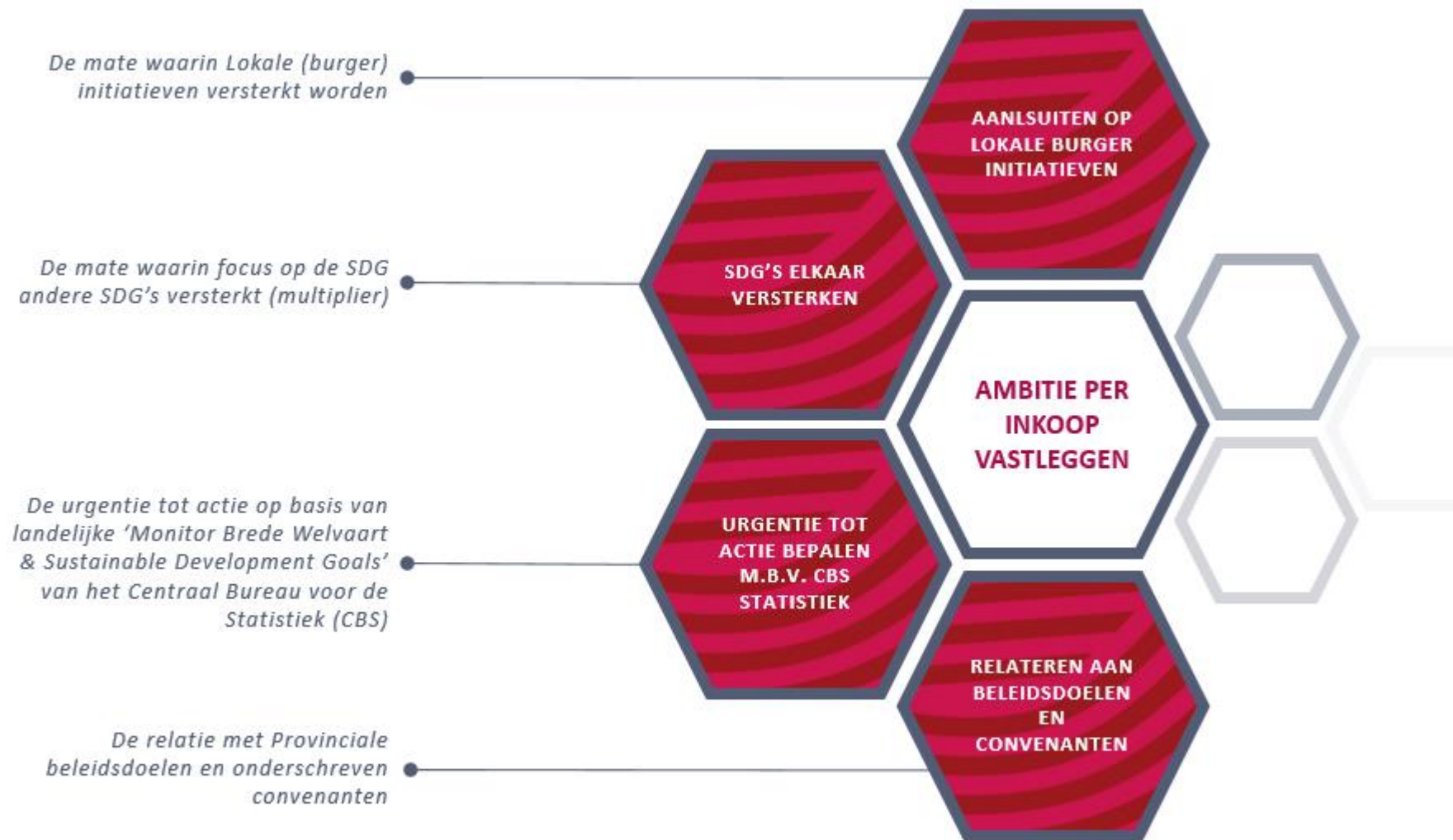
Om te komen tot en focus waarmee de bovenstaande SDG doelen worden versterkt hebben wij geparticipeerd aan de SDG challenges van de HZ. Een groep (inter)nationale studenten heeft twee dagen gebrainstormd over de vraag met welk SDG-doel inkoop de komende vier jaar de meeste impact kan maken. Zij hebben unaniem gekozen voor SDG 9. De reden hiervoor is dat deze SDG de meeste andere doelen (positief) versterkt. Denk aan het verduurzamen van de hele industrie, natuur versterking langs wegen, water opslag bij infraweken etc. Voor meer info kijk naar de [oproep van de studenten](#). Door voor elk inkoopproject te focussen op SDG 9 is de meeste impact te realiseren de komende periode.

Beleidsambities		1 GEEN ARMOEDE	2 GEEN HONGER	3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN	4 KWALITEITS-ONDERWIJS	5 GENDER-GELIJKHEID	6 SCHOON WATER EN SANITAIR	7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE	8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI	9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR
Omgevingsvisie (2021)				x					x	x
RES	Reductie van CO2							x		x
	Opwekken van duurzame energie							x		x
Klimaatadaptatie aanpak Zeeland	Wateroverlast voorkomen									
	Goede waterkwaliteit (EU kaderrichtlijn Water)			x			x			
Slimme mobiliteit								x		x
Leefbaarheid	Jongeren participatie				x	x			x	
	Gezondheidszorg	x		x			x			
	Onderwijs				x	x			x	
	Programmaplan Iedereen telt! 2020	x	x	x		x				

Beleidsambities		1 GEEN ARMOEDE 	2 GEEN HONGER 	3 GOEDE BEZONDHEID EN WELZIJN 	4 Kwaliteits- Onderwijs 	5 GENDER- GELIJKHEID 	6 SCHOON WATER EN SANITAIR 	7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE 	8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI 	9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR
Milieuprogramma Provincie Zeeland 2018- 2022	Schone luchtakkoord			x				x		x
	Strategische aanpak stikstof			x				x		x
	Bodem- en biodiversiteit									x
	Geluidsnormering			x						x
	Afvalstoffen			x			x		x	
	Licht en duisternis			x				x		
Natuurvisie 2017-2022	Biodiversiteit									
	Zeeuwse bosvisie (inheemse bomen)									x
Economische agenda	Circulair- en biobased economie stimuleren			x	x		x	x	x	x
		2	1	10	3	3	4	7	5	10

Beleidsambities		10 ONGELUKKIGHEID VERMINDEREN	11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN	12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE	13 KLIMAATACTIE	14 LEVEN IN HET WATER	15 LEVEN OP HET LAND
Omgevingsvisie (2021)			x		x	x	x
RES	Reductie van CO2		x		x		x
	Opwekken van duurzame energie		x		x		
Klimaatadaptatie aanpak Zeeland	Wateroverlast voorkomen		x		x	x	
	Goede waterkwaliteit (EU kaderrichtlijn Water)		x	x		x	
Slimme mobiliteit			x	x	x		
Leefbaarheid	Jongeren participatie	x					
	Gezondheidszorg		x	x		x	x
	Onderwijs	x					
	Programmaplan ledereen telt! 2020	x					
Milieuprogramma Provincie Zeeland 2018- 2022	Schone luchtakkoord		x	x	x		x
	Strategische aanpak stikstof		x	x	x		x
	Bodem- en biodiversiteit		x	x	x	x	x
	Geluidsnormering		x				x
	Afvalstoffen		x	x	x	x	x
	Licht en duisternis		x	x		x	x
Natuurvisie 2017-2022	Biodiversiteit					x	x
	Zeeuwse bosvisie (inheemse bomen)		x	x			x
Economische agenda	Circulair- en biobased economie stimuleren		x	x	x	x	x
		3	16	10	10	9	12

5. Korte ketens

Provincie Zeeland weegt in alle inkoop, zowel van werken, leveringen als diensten de maatschappelijke impact. Dit begint met ketentransparantie. Met inzicht daarin kunnen we samenwerken om negatieve impact te mitigeren en ambities te formuleren om positieve impact te realiseren op de relevante SDG's. De Aanbestedingswet geeft meer ruimte voor dialoog, innovatie en duurzaamheid: innovatie middels innovatiepartnerschap en nieuwe contractvormen. De voorkeur gaat uit naar slimmere budgetneutrale oplossingen. Bij pilots moet aandacht zijn voor extra budgetruimte.

Tijdens de SDG dialogen met stakeholders is de kracht van korte ketens als belangrijk instrument naar voren gekomen om te versnellen naar een duurzame en inclusieve economie.

Voordelen van korte ketens zijn:

- Meer regie om nieuwe verdienmodellen te maken
- Lokale materialen herbestemmen en in kringloop houden
- Eenvoudiger om duurzame relaties op te bouwen of nieuwe ketens op te zetten
- Gemakkelijker te organiseren en monitoren
- Meer transparantie: waar en door wie wordt wat gemaakt en onder welke omstandigheden
- Eenvoudiger om meetbare impact te kunnen maken
- Minder transport en CO2 uitstoot

Inkoop is geen doel maar een middel om te komen tot een gezondere leefomgeving. Oplossingen zijn vaak al aanwezig in onze Provincie, maar dan moeten ze wel bekend zijn. Tijdens de SDG dialogen zijn heel veel oplossingen naar voren gekomen (zie verslag dialogen in bijlage 1). Het is essentieel om met de omgeving in dialoog te gaan bij de start van een project en om verbinding te maken met burgers en ondernemers die al actief werken aan oplossingen. Lokale leveranciers wonen vaak in Zeeland en hebben werknemers die ook graag bijdragen aan het verbeteren van hun leefomgeving (gezondheid, biodiversiteit en leefklimaat). We kunnen elkaar versterken door alle partijen die betrokken zijn bij een inkoop, via de keten van de te kopen producten en in de omgeving van het aan te leggen werk, te betrekken in de ambitie.

Stop met denken “veel voor weinig” en ga voor kwaliteit! Laat weg wat je niet nodig hebt als het budget niet volstaat. Organiseer het inkoopproces om in de toekomst impact te maken en werk samen met de medewerkers van de leveranciers, burgers en scholen in de omgeving, bijvoorbeeld door scholieren met de snuffelfiets de luchtkwaliteit te laten meten voor, tijdens en na het project. Iedereen kan iets bijdragen aan de SDG's. Om korte ketens in de praktijk te realiseren is innovatie nodig (SDG 9). Om

beter zicht te hebben op innovaties die beschikbaar zijn in de markt gaan we bij elke inkoop de leveranciers actief bevragen om hun innovaties zichtbaar te maken.

Door als opdrachtgever zelf meer regie in handen te nemen kunnen we beter sturen op impact. Belangrijk is dat wanneer er tijdens het project uitdagingen zijn op het gebied van duurzaamheid we gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen om het op te lossen.

Regionale samenwerkingsplatforms bieden veel kansen: "Alleen ga je sneller, samen kom je verder."

Elkaar en de omstandigheden van productie goed kennen creëert transparantie en vertrouwen

Lokaal verborgen initiatieven en talent zichtbaar maken en inzetten

6. Beleid, opdrachtgevers en inkoop samen aan de slag

In Zeeland moet iedereen de schouders eronder zetten, of hij nu bestuurder, beleidsmaker, budgethouder of inkoper is. Samen worden ambities bepaald en gerealiseerd. De focus ligt op samenwerking. Hoe eerder het gesprek wordt aangegaan, hoe beter het is. Samen hebben we de verantwoordelijkheid om **relevante kansen en risico's** aan te kaarten en maatschappelijk impact te realiseren.

concreet:

- De beleidsmakers geven, mede tijdens de SDG dialoog, richting over de beleidsdoelen en zijn bereid om advies te geven als bij een project specialistische kennis nodig is om impact concreet te maken.
- De budgethouder geeft zo vroeg mogelijk aan welke (grote) aanbestedingen eraan komen en gepland moeten worden. Stelt samen met de interne stakeholders de projectambitie vast om maatschappelijke impact te realiseren via de inkoopvraag. Bewaakt de daadwerkelijke realisatie samen met de contractmanager en/of projectleider.
- De inkoopadviseur faciliteert het inkoopproces. Past de kaders toe en denkt mee over mogelijkheden om het inkooptraject zo in te richten dat een zo duurzaam, sociaal en innovatief mogelijk resultaat geboekt kan worden. De inkoper stimuleert de opdrachtgever tot actie op de MVI doelen en laat de opdrachtgever weten welke resultaten bereikt zijn via eerdere aanbestedingen. Geeft de bestuurder en budgethouder monitoringsinformatie en maakt zo inzichtelijk of MVI-aspecten zijn meegenomen in de inkooptrajecten.

Om impact te maken met inkoop zijn er 3 changemakers aangewezen. Zij hebben tot doel om de verandering aan te jagen door te communiceren en inzicht te geven aan de organisatie. De changemakers worden gecoached door het MVI Platform en wisselen kennis uit met changemakers van andere organisaties. De changemakers hebben als taak:

- Sturen op impact en inzicht geven in effect (monitoring) via het dashboard in de hele organisatie
- Zorgen voor communicatie, delen van kennis en netwerkontwikkeling door het [SDG spel](#) (een kaartspel voor bewustzijn en het verzamelen van nieuwe ideeën) te spelen en SDG dialogen (gesprekken over hoe je SDG impact kunt maken) te faciliteren
- Praktische tools en instrumenten aanreiken
- Projecten ondersteunen door middel van dialogen met de markt en experimenteeruimte voor innovatie
- Hands on advies geven hoe impact mee te nemen in de uitvraag

7. Borging Actieplan

Elk jaar houden we, samen met de markt, een SDG dialoog om de kansen voor de inkooptrajecten het komende jaar vroegtijdig met interne/externe partijen in beeld te brengen. De informatie delen we met iedereen via het MVI Platform. Initiatiefnemers van maatschappelijke projecten die kunnen bijdragen aan een positieve impact op de SDG doelen kunnen zich zichtbaar maken op het platform.

Om leer- en ontwikkelbehoefte voor MVI in beeld te brengen bij de personen die betrokken zijn bij het inkoopproces houden we jaarlijkse enquêtes. Het MVI plan en de resultaten worden actief gecommuniceerd aan de gehele organisatie.

Als de inkoop via het TenderStartformulier wordt aangemeld in Negometrix gaan de inkoopadviseurs **samen met de 'interne opdrachtgever' aan de voorkant** bekijken welke impact de inkoop kan **maken op de SDG's**. Bij elk project moet de ambitie aan de start van het inkoopproces worden vastgelegd. Er dient ten minste op SDG9 gefocust te worden.

We onderscheiden: enkelvoudige-, meervoudig onderhandse- en (niet) openbare aanbestedingen. Alle aanbestedingen moeten tenminste voldoen aan niveau 1. We kiezen elk jaar minimaal drie aanbestedingen waarvoor niveau 3 van toepassing is.

- **Met niveau 1 'basis'** kan bij een inkoop snel en eenvoudig maatschappelijk verantwoorde eisen worden gesteld. Deze eisen zorgen ervoor dat producten, diensten en werken die niet bijdragen aan een duurzame basis in de markt minder kans maken op gunning van de opdracht.
- **Op niveau 2 'significant'** worden **scherpere eisen geformuleerd en kan de markt via** prestatiecriteria worden uitgedaagd tot hogere duurzaamheidsprestaties. Het traject is uitgebreider, omdat een beoordeling van de verschillende inschrijvers moet plaatsvinden op basis van duurzame gunningscriteria. De projectleider bepalen en beschrijven hoe de gunningscriteria worden beoordeeld.
- **Niveau 3 'ambitieuus'** **gaat nog verder in ambitie dan niveau 2. Van inkopers en budgethouders** wordt meer betrokkenheid verwacht bij het aanbestedingstraject en de uitvoering van het contract dan bij niveau 2. Er wordt een SDG strategiedocument opgesteld en er wordt bijvoorbeeld **gebruik gemaakt van meer 'experimentele' en functionele** criteria. Vaak zijn nieuwe oplossingen en/of innovatie nodig om een zo laag mogelijke negatieve belasting of positieve bijdrage te leveren.

8. Dashboard

Per project wordt het ambitieniveau vastgelegd voor de SDG impact. Van elk project wordt de impact op alle SDG's zichtbaar gemaakt. De totale impact wordt op het dashboard weergegeven door per SDG het aantal projecten binnen een bepaald niveau zichtbaar te maken.

Indien product(onderdelen) afkomstig is uit landen met risico op SDG1 (check [mvooriscochecker](#)) moeten de ISV (internationale sociale voorwaarden) zoals geformuleerd in de MVI-criteriatool of vergelijkbaar worden toegepast. Van belang is om te deze vraag te stellen aan de aanbieder.

SDG	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
	100% NL windcertificaten 100% groengas certificaten	% opwekking op eigenterrein/gebouwen/bruggen	% energie opgewekt voor het project zelf
	Alle inkoopopdrachten voor diensten en werken > € 250.000.- op haalbaarheid toetsen Betrekken van jongeren bij opdrachten	Aantal werkervaringsplaatsen en stages Aantal stageopdrachten SDG challenge	Pilots waarbij mensen die lastig aan het werk komen worden ingezet, bijvoorbeeld projecten voor het realiseren van schone kringlopen. Samenwerken met initiatieven programma "Iedereen telt mee!"

SDG	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
	Minimaliseren van afval en transport incl. Specificatie bestemming en verwerking van afvalproducten MKI GWW > nationaal openbare aanbesteding	% hergebruikt materiaal % hernieuwbaar materiaal % herbruikbaar materiaal MKI GWW	MKI pilots productgroepen (niet GWW) of LCA GWW project Biobased pilots/living labs Ruimte voor testen innovaties (CB23) proces m.b.t. materialen, producten, project niveau
	Klimaateisen uit de MVI-criteriatool	CO2 footprint Hoeveelheid waterbuffering m3 Inheemse bomen planten	Emissievrij materiaal/bouwplaats Innovatieve oplossingen met lage CO2 Living labs klimaatadaptatie/ erfgoed projecten → wateropslag
	Duurzaam ontwerp eis MVI-criteriatool: de juiste plant op de juiste plaats Bij gebruik nieuw hout eisen duurzaam beheer bossen MVI criteria tool	Beperk ruimtebeslag Duurzaam groenbeheer Verbeteren van bodemvruchtbaarheid	Biodiversiteit meten TEEB Samenwerking met Greenoffice, RWS, IVN, Vlinderstichting etc. voor behoud en bevorderen van biodiversiteit
	Schadelijke stoffen, geluid uitbannen/voorkomen min. eisen uit MVI-criteriatool en/of MVO risicochecker	Verbeteren luchtkwaliteit Geluidsreductie Meer beweging en gezonde voeding stimuleren	Samenwerken met lokale partijen voor groene (school)pleinen Burgerparticipatie zoals het inzetten van snuffelfietsen met sensors voor fijnstof, Nox
	Energie-efficiency label: gebouwen, transport en elektrische apparaten incl. dynamische openbare verlichting (MVI-criteriatool)	Emissie reductiemaatregelen transport, werktuigen en industrie Dialoog met omgeving voor verbetering van leefbaarheid (sport, gezondheid, voeding, cultuur)	Lokale kringlopen maken Leefbaarheid verbeteringsaspect Mobiliteitshubs Kunst- & cultuurprojecten integreren

Bijlagen

Bijlage 1. Verslag [SDG dialogen](#)

Zeeuwen kopen met impact!

Aanpak en uitkomst SDG dialogen:
Input actieplan 2021-2024
Provincie Zeeland

Bijlage 2 : SDG relevantie per inkoopgroep

Inkoopgroep 1 = Personeelsgerelateerde zaken

Dit zijn uitgaven voor opleidingen, externe vergader- en verblijfsfaciliteiten, werving en selectie, bedrijfskleding en herstel plus reiniging, Arbo onderzoeken en diensten, relatiegeschenken en bloemen, ziektekosten verzekeringen en verhuizing van personeel.

Inkoopgroep 2 = Kantoorinrichting en benodigdheden

Dit zijn uitgaven voor kantoor artikelen, papier, kantoorinrichting, kunst, drukwerk, belettering en informatieborgen, vakliteratuur, archiefapparatuur en digitalisering, bankkosten, bedrijfsverzekeringen, evenementen en advertentiekosten.

Inkoopgroep 3 = Automatisering en telecommunicatie

Dit zijn uitgaven voor printers en reproductie apparatuur, audiovisuele middelen, software, telefoondiensten en internetverkeer vast en mobiel, telecom apparatuur en centrales.

Inkoopgroep 4 = Flexibele arbeid

Dit zijn uitgaven voor detachering van personeel, uitzendkrachten, payrolling, interim management en uitbesteding van ICT diensten.

Inkoopgroep 5 = Advies en onderzoek

Dit zijn uitgaven voor advies en onderzoek (niet op basis van detachering) op het gebied van ICT, juridisch, marketing en communicatie, grafische vormgeving, accountancy, economisch en financieel, onroerende zaken en grondaankoop, organisatie en personeel, beleidsondersteunend, facility, milieu en waterbodembodem, archeologie, laboratorium, asbest, technisch, notarieel, architectuur en stedenbouw, verkeer en vervoer, inkoop, tolken en vertalers en overig.

Inkoopgroep 6 = Vervoer, aandrijfsysteem & emballage

Dit zijn uitgaven voor motorvoertuigen, luchtvaartuigen, vaartuigen, gemotoriseerde tweewielers, fietsen, personenvervoer, smeermiddelen, brandstof voor voer- en vaartuigen, post, koeriersdiensten en goederen vervoer, verpakkingen en emballages, openbaar vervoer.

Inkoopgroep 7= Gebouwen en gebouw gerelateerde zaken

Dit zijn uitgaven voor onroerend goed, onderhoud, sloop, verlichting, brandmeldinstallaties, beveiligingsinstallaties, toegangscontrole systemen, lift, airco, verwarming, nieuwbouw en renovatie, aard- en nagel vaste inrichting, schilderwerk, binnen afwerking, technische gereedschappen en klein materiaal, schoonmaak kantoren en keukens, glazenbewassing, sanitaire producten, beveiliging en receptie, caterings diensten, automaten voor eten en drinken, grootkeuken apparatuur, serviesgoed, energiekosten, waterkosten, groenvoorziening gebouwen, afval inzamelingsystemen en verwerking, rioolreiniging, materiaal voor BHV en interne verhuizing.

Inkoopgroep 8= Grond, Weg en Waterbouw (GWW)

Dit zijn uitgaven voor bodemsanering en baggerwerkzaamheden, wegennet, fietspaden, trottoirs, bruggen, viaducten, bouwrijp maken terreinen, openbare buitenruimte, bermen, verwerken groenafval, spoornet, watersystemen en vaarwegen, strooidiensten, strooizout, beton en staalconstructies, hekwerken en bordessen, verkeersregelinstanties, openbare verlichting, wegmeubilair, bewegwijzering, geleidenrails en vangrails, transport gladheidbestrijding, wegmarkering, bestrating, asfalteren, geluidsanering, waakvlam activiteiten, materieel en machines en overige.

Kansen en risico's per inkoopgroep/SDG zijn in de volgende 2 tabellen weergegeven.

Kansen positieve impact	1 GEEN ARMOEDE	2 GEEN HONGER	3 GOEDE GEZONDHEID EN WEETZIJN	4 KWALITEITS-ONDERWIJS	5 GENDER-GELIJKHEID	6 SCHOON WATER EN SANITAIR	7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE	8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI	9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR
Personeels-gerelateerde zaken			x	x	x	x	x	x	
Kantoor inrichting en benodigdheden			x			x	x	x	x
Automatisering en telecom			x			x	x	x	x
Flexibele arbeid				x	x				
Advies en onderzoek			x	x					
Vervoer en emballage			x				x		
Gebouw en gebouwgebonden diensten	x	x	x			x	x	x	x
GWW	x		x			x	x	x	x

Kansen positieve impact	10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN	11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN	12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE	13 KLIMAATACTIE	14 LEVEN IN HET WATER	15 LEVEN OP HET LAND
Personeels-gerelateerde zaken	X	X	X		X	
Kantoor inrichting en benodigdheden	X	X	X		X	
Automatisering en telecom	X	X	X	X	X	X
Flexibele arbeid	X	X		X		
Advies en onderzoek	X	X				
Vervoer en emballage		X	X	X	X	X
Gebouw en gebouw gebonden diensten	X	X	X	X	X	X
GWW	X	X	X	X	X	X

Kans op negatieve impact in de keten	1 GEEN ARMOEDE	2 GEEN HONGER	3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN	4 KWALITEITS-ONDERWIJS	5 GENDER-GELIJKHEID	6 SCHOON WATER EN SANITAIR	7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE	8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI	9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR
Personeels-gerelateerde zaken	X	X	X		X	X		X	
Kantoor inrichting en benodigdheden	X		X		X	X		X	
Automatisering en telecom	X		X		X	X		X	X
Flexibele arbeid	X								
Advies en onderzoek	X								
Vervoer en emballage	X		X		X			X	X

Kans op negatieve impact in de keten	1 GEEN ARMOEDE 	2 GEEN HONGER 	3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN 	4 KWALITEITS-ONDERWIJS 	5 GENDER-GELIJKHEID 	6 SCHOON WATER EN SANITAIR 	7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE 	8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI 	9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR
Gebouw en gebouwgebonden diensten	X	X	X		X	X		X	
GWW	X		X		X	X		X	X

Kans op negatieve impact in de keten	10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN 	11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN 	12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE 	13 KLIMAATACTIE 	14 LEVEN IN HET WATER 	15 LEVEN OP HET LAND
Personeels-gerelateerde zaken	X	X	X	X	X	X
Kantoor inrichting en benodigdheden	X	X	X	X	X	X
Automatisering en telecom	X	X	X	X	X	X
Flexibele arbeid	X	X				
Advies en onderzoek	X	X				
Vervoer en emballage	X	X	X	X	X	X
Gebouw en gebouw gebonden diensten	X	X	X	X	X	X
GWW	X	X	X	X	X	X

Bijlage 3: Rollen en verantwoordelijkheden.

De belangrijkste stakeholders en hun rollen en verantwoordelijkheid is in onderstaande tabel opgenomen.

Stakeholder	Rol en verantwoordelijkheid van de stakeholder
Bestuurder	<ul style="list-style-type: none"> • Goedkeuring Plan MVI 2021-2024 • Monitoren voortgang • Beslissen over budget door portefeuille houder
Senior Beleidsmedewerker	<ul style="list-style-type: none"> • Input geven aan kansen voor inkoop projecten • Overzicht van onderzoeken en beleidsprojecten aanhaak projecten • Inhoudelijk verantwoordelijk voor beleidsterrein en verplicht advies aan projectleider • Formuleren van impact indicatoren
Directie	<ul style="list-style-type: none"> • Toets budgethouders
Budgethouder	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgdragen voor uitvoering actieplan • Duurzame alternatieven meenemen in hun projecten • Borgen dat projectleiders een ambitie voor SDG impact meenemen in elk project • Akkoord geven op meetbare impact indicatoren
Projectleider	<ul style="list-style-type: none"> • Kansen en risico's van hun project op de SDG inbeeld brengen vroegtijdig (uitvragen beleidsadvies) • Ambitie formuleren voor SDG impact (uitvragen inkoopadvies) • Resultaten monitoren tijdens het project en bij afronding (vast agendapunt voortgangsoverleg) • SDG impact van aanbieders beoordelen (in samenwerking met inkoop en beleid) • Verantwoordelijk voor de uitvoering (melden afwijkingen impact aan inkoop)
Inkoopadviseur	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoordelijk voor het opstellen van inkoopbeleid en actualisatie Plan MVI • Start van een inkooptraject dialoog aangaan met de projectleider over ambitie adviesgeven • Risico's en kansen op SDG impact vertalen naar meetbare indicatoren in de specificatie (uitvoerende rol) • Proces tot beoordeling begeleiden en best passende duurzame oplossing kiezen • Rapportage en verantwoording College • Inkoop heeft een controlerende rol als het gaat om het PvE. Een PvE zonder duurzaamheid moet teruggestuurd kunnen worden naar de budgethouder. Niet duurzaam genoeg, is niet goed genoeg
Aannemer	<ul style="list-style-type: none"> • Inzicht in SDG impact van de toegepaste materialen en producten • Hergebruik van materialen organiseren • Proactief innovatieve oplossingen voorstellen • Aansluiten bij lokale initiatieven en verkennen wat samenwerkingsmogelijkheden zijn
Leverancier	<ul style="list-style-type: none"> • Inzicht in de risico's voor de gehele productieketen (sociaal, milieu) en acties om dit te voorkomen en verbeteren • Positieve impact van de producten op de SDG zichtbaar maken

Stakeholder	Rol en verantwoordelijkheid van de stakeholder
	<ul style="list-style-type: none"> • Actief alternatieve aandragen met duurzamere impact
NGO's	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis betrekken bij projecten om kansen en risico's te identificeren in een gebied
Andere overheden	<ul style="list-style-type: none"> • kennis delen, samen ontwikkelen en samenwerken o.a. MVI Platform, Procura+, IPP, Zeeuws inkopers
SDG NL	<ul style="list-style-type: none"> • Promotie Zeeuwse koplopers rol SDG inkoop kompas. Meten en borgen SDG indicatoren in Nederland. • Verbinding met (nationale) initiatieven
Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • Opdrachten en stages o.a. HZ SDG Challenge/Green office
Zeeuwen	<ul style="list-style-type: none"> • Lokale burgerinitiatieven versterken waar mogelijk, en samen de positieve impact vergroten

Bijlage 4. Instrumenten per inkoopgroep

Het meetbaar maken van de impact wordt gedaan door aan te sluiten bij instrumenten per inkoopgroep. Daarnaast wordt er in 2021 gewerkt om de 169 indicatoren die onder de 17 SDG doelen zitten inkoop specifiek te maken in samenwerking met MVI Platform en SDG Nederland.

Om de impact te meten zijn er per inkoopgroep verschillende instrumenten waar Provincie Zeeland bij aansluit in 2021-2024.

GWW instrumenten:

- Digitaal Ambitiweb: In opdracht van het landelijk samenwerkingsverband P12, waar de 12 provincies kennis en ervaring delen binnen de GWW sector, heeft het CROW een digitale Ambitiweb omgeving ontwikkeld. Hiermee kunnen Ambitiwebsessies makkelijker digitaal worden georganiseerd. De uitkomsten zijn ook direct digitaal geborgd en te delen. Aan deze digitale omgeving is ook een database gekoppeld waar provincies ambitiwebben van elkaars projecten kunnen inzien. Zo wordt van elkaar geleerd en kan het proces worden geoptimaliseerd.
- CO2 prestatieladder: Sinds 1 januari 2020 vraagt Provincie Zeeland de CO2-Prestatieladder (<https://www.skao.nl/nl/wat-is-de-ladder>) op level 3 uit. We trekken samen op met Waterschap Scheldestromen. In 2021 wil Waterschap Scheldestromen de CO2-prestatieladder op level 4 gaan uitvragen. Provincie Zeeland verkent ook de mogelijkheid om de overstap naar level 4 uitvragen te maken. Hierin is een relatie met de Regionale Energiestrategie (RES) nodig. Van belang is om kleine aannemers mee te nemen en te voorzien van kennis hoe ze op dit niveau kunnen komen.
- MKI: In 2020 zijn bij een aantal wegprojecten Milieukosten Indicatoren uitgevraagd. Hiermee krijgt de marktpartij de gelegenheid om een product voor te stellen met een lagere MKI waarde en dus een lagere milieubelasting. In 2021 wil de Provincie het uitvragen van MKI standaard invoeren bij wegprojecten waarvoor de nationale aanbesteding van toepassing is. Een voorbeeldproject voor het toepassen van MKI is de aanleg van een rotonde op de N655 bij Kerkwerve, voorzien van een nieuwe asfaltdeklaag. Als pilot gaat de Provincie hier SMA circulair toepassen: 50% hergebruik van asfalt (gebruikelijk in SMA is geen hergebruik) en 25% minder CO2-uitstoot bij de productie. In 2021-2024 zal dit verder onderzocht worden. Er is zowel tijdens de SDG dialoog en uit de praktijk naar voren gekomen dat er voor biobased producten, zoals het asfalt, nog geen standaard normen zijn. De methode vergelijkbaar moet zijn. Externe expertise noodzakelijk voor validatie en de MKI is voor innovatieve producten geen goed instrument.
- Green Deal GWW: Landelijk zijn via de Green Deal GWW 2.0 (<https://www.greendeals.nl/green-deals/duurzaam-gww-20>) voor de periode 2017-2020 afspraken gemaakt om als sector in te zetten op verduurzaming. Eind februari is tijdens een online seminar teruggeblikt op 4 jaar Green Deal. De conclusie was dat er veel pilots en proefprojecten zijn geweest met hoopvolle resultaten. Er is nog weinig meetbare CO2-reductie in de sector bereikt. Medio 2021 volgt de Green Deal GWW 3.0, waar voor de periode 2021-2024 afspraken worden gemaakt. (<https://www.duurzaamgww.nl/>).

Bouw:

- Er wordt door CB23 een nationaal framework ontwikkeld (PZ neemt hier aandeel via CBCI project)
- CBCI project gaat richting geven aan de circulaire en biobased bouw uitvraag
- Kennis netwerk K&I is opgericht om de bouwketen kennis te laten ontwikkelen en delen op het gebied van circulaire bouwmethodes in Zeeland.

Om duurzaamheid integraal af te wegen zijn levenscyclus kosten belangrijk. Gebruik TCO methodes om aanbiedingen te vergelijken.

